

'Celos aun del ayre matan', amb música de Juan Hidalgo i llibret del gran dramaturg, s'interpretarà a Barcelona i Viena

La gelosia segons Calderón

X.C.

BARCELONA

La primera òpera barroca espanyola que es conserva, 'Celos aun del ayre matan', arriba a l'Auditori (21 h) de la mà de Jordi Savall i els seus conjunts La Capella Reial de Catalunya i Hespèrion XXI.

Estrenada el 1660, aquesta obra amb música de Juan Hidalgo i text de Calderón de la Barca serà interpretada en forma concertant en una producció en la qual participen el festival Resonanzen de la Konzert Haus de Viena i la societat estatal España Nuevo Milenio, i s'inclou en la temporada Ar-

Jordi Savall salutant els responsables de la societat España Nuevo Milenio

rels i Memòria que organitza el músic igualadí. El repartiment inclou, entre altres cantants, Montserrat Figueras, Maite Arruabarrena, Adriana Fernández, Víctor Torres i Gloria Banditelli.

Savall té una àmplia experiència en l'obra (diversos

fragments han anat apareixent des del 1973 als seus programes), però aquest és el primer cop que la presenta sencera, tot i que, de moment, amb dues úniques cites, avui a Barcelona i demà a Viena (la companyia ha hagut de noliejar un avió per arribar a temps

títol "text i música estan en perfecta harmonia. Hidalgo va col·laborar de forma estreta amb Calderón, intentant donar al text la màxima expressivitat". El compositor va arribar a un equilibri entre la música cortesana (amb els seus recitatius i una refinada

al seu compromís austríac). No obstant, un enregistrament discogràfic està ja en cartera.

Rar exemple

Com recordava el director, "Celos... és un dels rars exemples de l'estil operístic barroc a Espanya, ja que és un gènere que no va arrelar com a Itàlia i França. Interessava més la barreja de teatre i música que duria a la sarsuela barroca". Per Savall, en aquest

harmonia) i la popular (amb danses pròpies de l'època com les *jácaras* i les *seguidillas*).

La gran dificultat per interpretar *Celos...* és el fet que només se'n conserva el text i la línia del baix continu, però no les parts instrumentals. "A l'època era costum improvisar i, encara que tingui els seus riscos, nosaltres hem volgut recuperar aquest art". Com a lligam entre les diverses escenes d'aquesta *fiesta cantada*, Savall ha incorporat peces de coetanis d'Hidalgo.

En tot cas, el resultat segur que serà diferent de la versió escènica que es va veure l'octubre passat al Teatro Real de Madrid. "M'he basat en la meua pròpia edició, en la que ha fet la musicòloga Louise K. Stein i en els manuscrits originals. La meua tasca ha estat la d'estructurar l'obra, donar a cada personatge la instrumentació adequada i afegir *ritornelli* a partir de melodies de l'obra". Com recorda Savall, "mai he estat partidari de l'arqueologia absoluta, però sempre hi ha d'haver un màxim respecte per l'estil".

OPERETA

'La Bella Helena'

La Grècia esbojarrada

Xavier Cester

'La Bella Helena', d'Offenbach. Amb Anna Argemí, Xavi Mira, Pep-Anton Muñoz, Xavier Ribera-Vall, Jaume Giró i Xavi Sabata. Versió catalana: Joan Lluís Bozzo. Escenografia: Montse Amenós. Vestuari: Pep Duran. Coreografia: Natàlia Viñas. Direcció musical: Lluís Vidal. Direcció: Josep Maria Mestres. Teatre Victòria, 17 de gener.

No sempre les intencions expressades i els resultats finals coincideixen, però en el cas de *La Bella Helena* Josep Maria Mestres ha aconseguit un ple al quinze. Tots els elements que integren l'espectacle del Victòria apunten cap a la comicitat més franca i desinhibida a l'hora de dur a escena aquesta joia de l'opereta estrenada a París el 1864, i pel volum de rialles escoltades la nit de l'estrena l'objectiu ha estat assolit. La versió de Bozzo del llibret de Meilhac i Halévy té bon ritme i notables dosis d'enginy, s'adapta bé a la música, i no dubta a farcir amb més anacronismes una obra que ja en té uns quants. La senzilla escenografia ens transporta a una Grècia de postal, amb les seves ruïnes i palmeres a la platja, alhora que el vestuari abraça des dels modelets *chic* de la protagonista fins a unes curioses túniques *cum* uniformes militars, mentre que la coreografia es constitueix en un altre element dinamitzador. Amb aquest marc visual que no defuig en algun moment d'un cert -i suposem que volgut- horterisme, Mestres acciona sense fer decaure la tensió ni un moment tots els ressorts còmics a la seva

Helena (Anna Argemí) és la dona més bella del món a l'opereta d'Offenbach

disposició, controlant amb precisió diabòlica els nombrosos gags visuals i verbals que van caient, sense mai ofegar-lo, sobre l'espectador. Algú podria demanar un to menys de revista i una mica més de subtilesa i ironia, però no pas aquest cronista, que encara s'està reencaixant les barres.

El principal handicap de l'espectacle és una pèssima sonorització, amb un excés de reverberació, sobretot pel que fa a l'orquestra. Llàstima, perquè Lluís Vidal i Mariona Vila han sabut mantenir tot l'esperit de la captivadora partitura d'Offenbach en la seva adaptació per a 11 instrumentistes i un reduït, però ben greixat, cor. El mateix Vidal va dirigir amb tremp una versió força completa de l'obra. El repartiment man-

tenia un bon equilibri entre cantants lírics i algunes de les millors veus de musical a casa nostra, començant per la magnífica parella protagonista. Anna Argemí va ser una Helena coqueta servida per una veu atractiva i de fàcil expansió, mentre que l'àgil Paris de Xavi Mira combinava un impecable *timing* còmic amb un paròdic *sex appeal*. Pep-Anton Muñoz va ser un sinuós Calcas, Xavier Ribera-Vall un poderós Agamèmon i Jaume Giró un ben banyut Menelau, mentre que en el rol d'Orestes Xavi Sabata va sorprendre agradablement amb un penetrant falset. Bones prestacions també d'Isabel Soriano, Carlos Gramaje, Eles Alavedra i Miquel Cobos. Per riure una estona sense manies, una visita al Victòria sembla obligada.